

4/3/2013 Bio Pz
START 11:05 AM
STOP 12:50 PM

FRATERS CMM

2/19

| WANDELING MET CHRISTUS |
| POSTMILLENNIUM FRATERS |
| DE THUISLOZEN HERBERGEN |
| GEWONE MENSEN MET EEN STERK GELOOF |

INHOUD

MISSION STATEMENT

Barmhartigheid is van alle tijden en plaatsen.

Barmhartigheid staat centraal in alle wereldgodsdiensten: hindoeïsme, boeddhisme, jodendom, christendom en islam.

De beweging van barmhartigheid heeft een spoor getrokken in de geschiedenis.

De verschillende vormen waarin zij verschijnt, zijn uitdrukking van de samenleving waarin zij ontstond en van de spiritualiteit die haar draagt.

De Congregatie van de Fraters van Onze Lieve Vrouw, Moeder van Barmhartigheid is geworteld in de christelijke barmhartigheid.

Verloren zoon, Rembrandt.

GESPREK MET DE
ALGEMENE OVERSTE

4

WANDELING
MET CHRISTUS

5

COLOFON

Fraters CMM is het drie keer per jaar verschijnende contactblad van de Congregatie van de Fraters van Onze Lieve Vrouw, Moeder van Barmhartigheid. Een abonnement is gratis. Een vrijwillige bijdrage is welkom op IBAN: NL30INGB0001068517 (BIC: INGBNL2A). ISSN 1574-9193

Redactie:

Nathalie Bastiaansen (hoofd- en eindredacteur),
frater Edward Gresnigt, frater Ad de Kok

Met bijdragen van: Ambassadors WWB Namibia,
frater James Makovo, frater Franciscus Linus,
frater Christopher Akunga, Charles van Leeuwen,
frater Rosario de Jesus Martins, frater Wilfridus Bria.

Vertaling: frater Edward Gresnigt,
Nathalie Bastiaansen.

Ontwerp: Helder groen (www.heldergroen.nl)

**Opmaak en
druk:** DekoVerdivas (www.DekoVerdivas.nl)

Contact: Fraters CMM Gasthuisring 54
5041 DT Tilburg

tel.: 013 5432777 (Nathalie Bastiaansen)

e-mail: magazine@cmmbrothers.nl

website: www.cmmbrothers.org

Foto omslag voor:

Scheikundepracticum op St. Justino Middelbare School
in Nairobi-Umoja (p.6-8).

Foto omslag achter:

Vincent de Paul, glasraam in Tiffany-techniek
(glasraam en foto: Nathalie Bastiaansen)

APOSTOLAAT IN BEELD

VAN DE REDACTIE

Als dit blad bij u in de bus valt naderen we het hoogtepunt van het jubileumjaar. Op 25 augustus 2019 bestaat de congregatie 175 jaar. De oplettende lezer is het misschien al opgevallen dat we in de publicaties in dit jubileumjaar kozen voor een achterpagina met Joannes Zwijsen, Maria, en Vincent de Paul. Frater Lawrence Obiko gaat op pagina 4 in op het motto van het jubileumjaar: "Dienen en verlichten, een verlossend woord spreken, een helpende hand zijn." Ook schrijven we over een wereldwijd project in het kader van het jubileumjaar, onder de titel 'De thuislozen herbergen'. Vanuit Namibië ontvingen we een verslag van een bijzondere wandeling met Christus. De serie 'Apostolaat in beeld' toont foto's van St. Justino, een school in de sloppenwijken van Nairobi-Umoja. Frater Frans Linus uit Indonesië schrijft over een specifieke taak van fraters-onderwijzers in het postmillenniumtijdperk. De serie 'In de kijker' toont tekeningen van frater Christopher Akunga uit Kenia, die op zijn manier een stukje erfgoed van de fraters in Kenia levend houdt en voortzet. In Brazilië gingen fraters en ambassadeurs WWB als missionaris de wijk in. Zij werden daar gastvrij ontvangen door eenvoudige mensen met een opvallend sterk geloof. "Ik leerde er om Christus te ontdekken in de ander", schrijft Thais, een van de ambassadeurs die met de fraters op pad ging. In de rubriek 'Zie mijn mensen' vertelt frater Wilfridus Bria over zijn missie op de Keieilanden. Hij ontdekte daar dat barmhartigheid vaak in de kleine en eenvoudige dingen te vinden is.

6

POSTMILLENNIUM FRATERS

9

DE THUISLOZEN HERBERGEN

10

IN DE KIJKER

12

ROND JOANNES ZWIJSEN

14

GEWONE MENSEN MET EEN STERK GELOOF

15

KORTE BERICHTEN

16

IN MEMORIAM

17

'ZIE MIJN MENSEN'

19

GESPREK

MET DE ALGEMENE OVERSTE

In dit interview spreekt frater Lawrence over onze zending en haar doel.

Als fraters worden wij gezonden om te doen wat Jezus heeft gedaan: "dienen en verlichten, een verlossend woord spreken, een helpende hand zijn" (Const. I, 10). Deze oproep uit onze constituties is gekozen als motto van het jubileumjaar. Die oproep heeft een doel. Het is niet omwille van onszelf dat wij gehoor geven aan deze oproep. Wij geven gehoor aan deze oproep in het belang van Gods koninkrijk. Onze constituties zijn duidelijk over het doel. "Onze congregatie tracht een bijdrage te leveren om de wereld meer woonbaar te maken en in de samenleving meer menselijkheid te brengen" (Const. I, 188).

In de afgelopen 175 jaar hebben we geprobeerd om steeds beschikbaar te zijn om hen die in nood verkeren te dienen. Zal het zo doorgaan? Zijn we nog steeds nodig? Hebben we nog steeds een reden om te bestaan, als Fraters CMM? Ik geloof van wel! Ik denk ook dat het goed is om na te denken over het 'hoe' van onze zending van vandaag en in de toekomst.

Hoe kunnen we met dezelfde inspiratie en hetzelfde enthousiasme doorgaan, ten dienste van de behoeftigen, de gemarginaliseerden en de vergetenen? Onze aanpak moet gekenmerkt worden door de houding van Jezus. Hij heeft de mensen niet afgewezen, hij heeft ze niet veroordeeld. Hij gaf hoop, hij diende, hij verlichtte, hij sprak een verlossend woord, hij bood een helpende hand.

Door te doen wat Jezus deed, kunnen we mensen hun eigen waarde laten inzien. We kunnen ze een gevoel van welzijn geven. Het is onze opdracht om mensen zich erkend en gewaardeerd te laten voelen zoals ze zijn. Om dit te bereiken, moeten we hen bereiken. En het gaat niet alleen om woorden, maar ook om die helpende hand.

"Doen wat Jezus deed." Jezus is ons voorbeeld. Als we doen wat Hij deed, zullen we in staat zijn om zijn geest uit te stralen in ons dagelijks leven en onze activiteiten. Vincent de Paul begreep dit heel goed en daarom heeft onze stichter Joannes Zwijsen ons de heilige Vincentius als patroonheilige gegeven. Vincent de Paul is ook een voorbeeld voor ons. Hij liet ons zien hoe we kunnen doen wat Jezus deed in onze eigen omgeving, in onze eigen tijd en context, in concrete daden. Hij was in staat om de maatschappij te veranderen en haar een beetje beter te maken. We zijn gezegend dat onze stichter ons dit zeer praktische voorbeeld heeft gegeven om er ons mee te identificeren.

Naar aanleiding van het bovenstaande zou ik u willen vragen na te denken over het volgende: Hoe kan ik trouw blijven aan mijn missie? Wat kan ik mij voornemen ten aanzien van de toekomst van onze zending?

frater Lawrence Obiko CMM
geïnterviewd door Nathalie Bastiaansen

Fotocollage
'Walk with Christ'.

WANDELING MET CHRISTUS

Elk jaar in de vastentijd organiseren de Ambassadors WWB van Namibië een evenement genaamd "Walk with Christ" (Wandeling met Christus), een bedevaart vanuit de parochies van Windhoek naar het clarissenklooster in Brakwater. Op 30 maart 2019 vond de 11e editie van dit evenement plaats.

De bedevaart is het geesteskind van pater Edmund Michaels, OMI en de Namibische ambassadeurs van een wereldwijde broederschap, de jongerenbeweging rondom de Fraters CMM. Het doel is om katholieken en andere christenen van Windhoek in gebed te verenigen. De eerste Wandeling met Christus naar het clarissenklooster in Brakwater, 12 km ten noorden van Windhoek, vond plaats op 14 maart 2009 met als thema: 'Een vastenbedevaart'. Het bracht meer dan 750 pelgrims, jong en oud, religieuzen en leken samen: een ware representatie van de Pelgrimskerk. Sindsdien is deze bedevaart een jaarlijks terugkerend evenement.

Thema

Dit jaar werd voor de reflecties bij de kruiswegstaties gebruik gemaakt van de reflecties van de Wereldjongerendagen in Panama in januari 2019. Het hoofdthema van de Wereldjongerendagen in Panama was: 'Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar Uw woord' (Lucas 1:38). Dit werd ook het thema van de Wandeling met Christus in Namibië. De meeste gebeden waren opgedragen aan Maria, die 'JA' zei tegen de oproep om moeder te worden van Jezus Christus en die Hem bijstond op zijn reis naar de berg Golgotha, waar Hij gekruisigd werd.

Een toegewijd team

De Ambassadors WWB in Namibië werken elk jaar hard aan de voorbereidingen van deze bedevaart. Om dit evenement tot een succes te maken, werden

verschillende werkgroepen opgericht, zoals het financieel comité, het administratief comité, de werkgroep logistiek, de werkgroep publiciteit en marketing, de werkgroep maaltijden, het T-shirtcomité en het toezichtcomité. De T-shirts werden verkocht om het evenement te financieren. De werkgroepen zijn dankbaar voor alle donaties en andere steun die ze hebben ontvangen.

Er was wat tegenslag met betrekking tot het geluidssysteem dat onderweg werd gebruikt. De luidsprekers bereikten niet alle locaties en als gevolg daarvan konden de pelgrims de gebeden onderweg niet overal volgen en meebidden. Voor volgend jaar hoopt de organisatie suggesties en hulp te krijgen om het geluidssysteem te verbeteren.

Bezinning

De Wandeling met Christus biedt katholieken en andere christenen de kans om na te denken over hun eigen leven als pelgrims in deze voorbijgaande wereld en om hun begrip van de vastentijd te verdiepen. De ambassadors hopen deze vastentraditie voort te zetten met de inzet en steun van parochies, congregaties, andere jeugdgroepen, gezinnen en individuen om zo te kunnen blijven getuigen van barmhartigheid, niet alleen voor katholieken maar voor alle mensen van God.

Moringa Johanna Goagoses,
Hortensia Uupindi, en Maya Lisa Makgone
(Ambassadors WWB Namibië)

Hoofdingang van de school.

ST. JUSTINO

De congregatie wordt wereldwijd geconfronteerd met allerlei vormen van materiële en geestelijke noden. In hun apostolaat proberen fraters deze samen met anderen te verlichten. De twaalfde aflevering van deze rubriek brengt een bijzondere school in beeld: de middelbare school St. Justino in Nairobi, Kenia.

In 1999 openden de fraters St. Justino Middelbare School. De school staat midden in de wijk Soweto, een van de sloppenwijken van Nairobi-Umoja. Aanvankelijk was de school opgezet als Coaching Programma (CP); een 'informele' middelbare school voor de armen. Deze CP's waren succesvol en ontwikkelden zich tot volwaardige en officiële scholen. Inmiddels is er in Kenia gratis onderwijs aan alle overheidsscholen, en het leerlingenaantal van St. Justino liep daardoor tijdelijk terug. Toch zijn veel leerlingen weer teruggekeerd naar St. Justino, omdat ouders erachter kwamen dat het 'gratis' onderwijs aan overheidsscholen toch nog heel wat aanvullende kosten met zich meebracht. St. Justino is nu door de overheid erkend als particuliere school, en de leerlingen betalen wel wat schoolgeld, maar voor degenen die dat niet kunnen betalen zijn er nog steeds regelingen mogelijk.

Het schoolgebouw was eerst gemaakt van golfplaten, maar met de hulp van het St. Joriscollege uit Eindhoven en een bijdrage van het generaal bestuur van de fraters kon er een stenen gebouw neergezet worden waarin alle klassen, de bibliotheek en de hal werden ondergebracht. Dit nieuwe gebouw werd in 2007 geopend.

Momenteel telt de school 156 leerlingen. Veel leerlingen die hen voorgingen volgen inmiddels onderwijs aan een universiteit of hogeschool, of zijn ook daar inmiddels afgestudeerd. Goed onderwijs is voor hen de kans geweest om het leven in de sloppenwijk achter zich te laten, maar de oud-leerlingen vergeten hun afkomst niet: er ontstonden alumniverenigingen die zich door middel van liefdadigheidswerk inzetten voor mensen in de sloppenwijk.

frater James Makovo CMM (Kenia)

Leerlingen van St. Justino.

Studenten dansen met frater Andrea Sifuna CMM.

Frater James Makovo CMM geeft aardrijkskundeles.

De bibliotheek.

De wijk 'Soweto' in Nairobi-Umoja.

Sportklas.

Frater James Makovo CMM, schoolhoofd, in zijn kantoor.

Een oefening van scouts op het schoolplein.

Straat in de wijk Soweto in Nairobi-Umoja.

Maquette van het schoolgebouw.

Scheikunde practicum.

St. Justino's team voor een muziekfestival in 2016.

POSTMILLENNIUM FRATERS

Wat is vandaag de dag belangrijk voor een frater-leraar? Frater Frans Linus schreef een reflectie over onderwijs in het (post)millenniumtijdperk.

Als leerkrachten hebben we momenteel te maken met kinderen van Generatie Z, de postmillennium-generatie. Ze zijn geboren tussen 1995 en 2010, en je zou kunnen zeggen dat ze op wereld zijn gekomen met een tablet en een smartphone. De meesten van hen brengen hun tijd door turend op het scherm van hun telefoon, altijd en overal.

Onderwijs in het millenniumtijdperk

Over het algemeen zien de millennium- en de postmillenniumgeneraties nauwelijks negatieve aspecten in het gebruik van het internet. Dat is niet omdat ze blind zijn: ze kunnen zich het leven zonder internet niet voorstellen. Het is onderdeel van hun leven, zoals eten, slapen en ademen. Maar dat betekent niet dat ze geen begeleiding nodig hebben.

Leraar zijn in dit millenniumtijdperk impliceert dat we kinderen voorbereiden op een wereld waarin het menselijk bestaan en de digitale technologie onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Jongeren moeten niet alleen leren lezen en schrijven, rekenen, en kennis opdoen van geschiedenis, aardrijkskunde en biologie. Zij hebben ook behoefte aan geletterdheid op het gebied van de informatietechnologie. Wat zou onze rol hierin kunnen zijn? Wat wordt er van de fraters als opvoeders verwacht in dit millenniumtijdperk?

Ethiek van digitale media

Ten eerste moeten we erkennen dat het internet een gegeven is; het heeft geen zin om het gebruik ervan te verbieden of te beperken. Van ons als fraters wordt verwacht dat we kinderen leren hoe ze goed gebruik kunnen maken van digitale media en andere informatietechnologie. We kunnen onze studenten

Leerlingen in het computerlokaal, Frater Don Bosco School Tarakan.

inspireren en stimuleren om de mogelijkheden van informatietechnologie verder te ontwikkelen. We kunnen hen normen en waarden bijbrengen over het gebruik van sociale media. En dat is in feite niet anders dan de boodschap die we altijd al brengen: "Behandel anderen zoals je zelf ook behandeld zou willen worden, en wat jij niet wilt dat jou geschiedt, doe dat ook een ander niet." We kunnen ze ook laten zien dat niet alles wat ze op internet lezen noodzakelijkerwijs waar is; we kunnen ze leren hoe ze onderscheid kunnen maken tussen nepnieuws en betrouwbare bronnen. We kunnen hen aanmoedigen om kritisch te denken en creatief en inventief te zijn op het gebied van informatietechnologie, maar ook om dit alles met integriteit en goede bedoelingen te doen. De postmillenniumgeneratie is bepalend voor de toekomst. Hun onderscheidend gedrag kan het landschap van de toekomst veranderen.

frater Franciscus Linus CMM (Indonesië)

DE THUISLOZEN HERBERGEN

De fraters vieren in 2019 het 175-jarig jubileum van de congregatie met diverse evenementen. Het motto van het jubileumjaar is ontleend aan de leefregel van de fraters: "dienen en verlichten, een verlossend woord spreken, een helpende hand zijn" (Const. I, 10). De fraters willen dit motto serieus nemen, dus willen ze ook de vreugde van hun jubileumjaar delen met anderen, vooral met de armen. Een van de evenementen in het jubileumjaar is dan ook het project 'Sheltering the Homeless' (de thuislozen herbergen).

Het project ligt in de lijn van de *Famvin Homeless Alliance* die in 2017 van start ging, ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan van het Vincentiaans Charisma. De *Famvin Homeless Alliance* heeft als doel het terugdringen van dakloosheid. De fraters hanteren een brede definitie van dakloosheid: mensen die op straat leven, vluchtelingen en ontheemden, mensen in sloppenwijken met ontoereikende huisvesting en mensen die geen 'thuis' hebben in de zin van een sociaal netwerk waar ze in tijden van nood op kunnen rekenen.

De CMM provincies en regio's zijn gevraagd om de behoeften van armen en daklozen in hun eigen land in kaart te brengen en een concreet en duurzaam plan te maken om iets aan deze nood te doen. Het generaal bestuur stelt per provincie/regio een bedrag beschikbaar om de plannen uit te voeren.

Sloppenwijken in Brazilië

Favela's zijn krottenwijken in grote Braziliaanse steden. De huizen zijn er van zeer slechte kwaliteit, en de sanitaire voorzieningen zijn zo mogelijk nog slechter. Elektriciteit wordt vaak illegaal afgetapt, wat gevaarlijke situaties oplevert. Er is veel criminaliteit. Maar ondanks de slechte leefomstandigheden en al het geweld zien de bewoners hun buurt veelal als een veilige en vertrouwde plek. Hun krottenbuurt vormt een eigen wereld, waarin een voor de bewoners overzichtelijke sociale orde en hiërarchie bestaat. Frater Damasus Dobat laat weten dat de fraters in Brazilië een aantal gezinnen in de favela's van Belo Horizonte en Coronel Fabriciano gaan ondersteunen.

Samen met enkele leden van de SSVP (*São Vicente de Paulo Society*, de Vincentiusvereniging in Brazilië) bezochten de fraters enkele gezinnen om de situatie in kaart te brengen: de moeilijkheden, de financiële problemen, de uitdagingen waar ze dagelijks mee te maken hebben. Gebaseerd op de resultaten van dit onderzoek wordt nu bekeken hoe de meest schrijnende gevallen het best kunnen worden geholpen.

Keukenblok in een favela in Brazilië.

Restanten van het afgebrande 'huis' in de sloppenwijk Huruma, Kenia.

Ook Nederland kent armoede

De fraters in Nederland gaan samenwerken met de Quiet Community Tilburg. Deze stichting zet zich op lokaal niveau in voor mensen in armoedesituaties in Nederland. Door van sponsors een kleine inspanning, een klein offer, te vragen geven zij mensen in een armoedesituatie het signaal dat ze gezien worden, dat er begrip is voor hun problemen. Zo is er bijvoorbeeld een beddenproject voor kinderen in Tilburg die onder de armoedegrens zitten en geen eigen bed hebben.

Natuurrampen in Indonesië

In september 2018 werd de stad Palu (Sulawesi, Indonesië) getroffen door een aardbeving gevolgd door een tsunami. Dorpen werden weggevaagd, er vielen vele slachtoffers. Eerste noodhulp kwam op gang, onder andere vanuit de gemeenschap van de fraters in Palu, die redelijk gespaard was gebleven. Inmiddels wordt in de rampgebieden met man en macht gewerkt om het normale leven weer op te pakken. Het puin wordt geruimd, woningen en infrastructuur worden hersteld. De fraters in Indonesië zullen in het kader van het jubileumproject 'de thuislozen herbergen' een bijdrage leveren aan de wederopbouw van getroffen huizen in dit gebied. Naast de hulp voor Palu zijn er in Indonesia ook plannen ingediend om de vervallen huizen van twee families in Tomohon te renoveren.

Moedige vrouwen in Kenia

Ook in Kenia werd gezocht naar een goede invulling van het jubileumproject. De fraters hebben onder andere een voorstel ingediend om een woning te bouwen in Oyugis voor een gescheiden vrouw met

drie kinderen, en voor renovatie van een huis met een lekkend dak in Mosocho. Vanuit Nairobi kwamen twee voorstellen. Frater Michael Mbogo vertelt over een 54-jarige moeder van 10 kinderen in de sloppenwijk Huruma (Nairobi, Kenia). Naast haar eigen kinderen zorgt ze ook vaak voor de vier kinderen van haar overleden dochter en voor zes kinderen van een overleden broer. Vier jaar geleden brandde haar huisje af en sindsdien is ze de wanhoop nabij. Vooral in het regenseizoen is het zwaar. Er is geen dak meer, dus al het beddengoed wordt nat. De kinderen zijn vatbaar voor ziektes. En hoewel dit de enige plek is die de vrouw 'thuis' kan noemen, voelt ze zich er niet veilig. Dit gezin heeft een beter huis nodig, en de fraters gaan daar bij helpen.

Frater Michael noemt ook een alleenstaande moeder die in de sloppenwijk Kiambiu (Nairobi) woont. Ze heeft drie kinderen. De vrouw is lichamelijk beperkt, waardoor ook haar mogelijkheden om een inkomen te verdienen beperkt zijn. Maar ze is een hardwerkende vrouw. Ze wast kleren voor mensen in de buurt en ze huurt een naaimachine om kleren te repareren. Daarmee heeft ze een bescheiden inkomen van 2 à 3 dollar per dag. Ze huurt een huisje gemaakt van sloophout en golfplaten. Er is geen stromend water, geen toilet. Het dak heeft veel gaten waardoor het regenwater naar binnen komt. De eigenaresse van het huis is al net zo arm en kan geen reparaties betalen. Ook dit gezin verdient een beter huis, en ook zij gaan dat krijgen.

Nathalie Bastiaansen

TEKENINGEN VAN FRATER CHRISTOPHER AKUNGA

Vroeger en ook vandaag de dag zijn er nogal wat fraters met een zeker creatief talent. Ze maken schilderijen, tekeningen, beeldhouwwerken of ander bijzonder vakwerk. Het geeft een andere, soms onbekende kijk op de makers. Deze rubriek presenteert steeds een selectie uit dit werk. Deel 5 van deze rubriek toont enkele tekeningen van frater Christopher Akunga uit Kenia. In dit artikel legt hij ook uit wat hem inspireerde tot het maken van zijn tekeningen.

Voordat ik lid werd van de congregatie - ik studeerde toen nog - was ik al verschillende keren in de gemeente in Mosocho geweest. Ik was altijd gefascineerd door de decoraties op de muur in de eetkamer. In 2009 trad ik in bij de fraters en ik ontdekte dat ook de gemeente van Nakuru mooie tekeningen en inspirerende Bijbelcitaten op de muren had, vooral in de kapel. Toen we andere gemeenten in Kenia bezochten, bleek dat het bijna overal zo was. Vooral wat ik in de gemeente van Umoja zag inspireerde me enorm. Ik begon met het natekenen hiervan en verstuurd mijn tekeningen naar familie en vrienden. Door hun reacties realiseerde ik me dat het ook hen inspireerde.

De schilderijen op de muren in de CMM gemeenten zijn gemaakt door fraters. Sommigen van hen zijn niet meer onder ons. Moge hun ziel rusten in eeuwige vrede. Als we lezen over het leven van onze overleden medebroeders, ben ik altijd geïnteresseerd in wat zij deden buiten hun toegewezen taken om. Sommigen waren zeer goede koördirigenten, sommigen waren goede boeren of handige timmerlieden, sommigen waren kunstenaars - dit is wat mij het meest intrigeert - en sommigen waren goed in sport, om maar eens wat te noemen. Ze ontdekten allemaal hun talent en gebruikten dit op een positieve manier.

Ik geloof dat ieder van ons een talent heeft dat kan worden gebruikt voor het welzijn van anderen. Sommigen hebben dit talent al ontdekt, anderen nog niet. Laten we uitzoeken wat God in ons verborgen heeft, laten we zoeken naar wat Hij wil dat we vinden en dat gebruiken om Hem te eren.

Schilderijen en tekeningen hebben mij altijd aange trokken, vooral als ik hoor dat het door een van mijn eigen medebroeders is gemaakt. Ik vind het jammer dat sommige van hun werken zijn verwijderd zonder dat ze zijn vervangen. Ik vind dat we iets moeten doen om die schoonheid terug te brengen. Deze beelden en citaten die ons omringen geven ons altijd iets om over na te denken. Dat bracht me op een idee: "Als andere fraters dit deden, waarom ik dan niet"? Dus, als ik een afbeelding zie die me aanspreekt, maak ik er een foto van en probeer ik het op mijn eigen manier te tekenen.

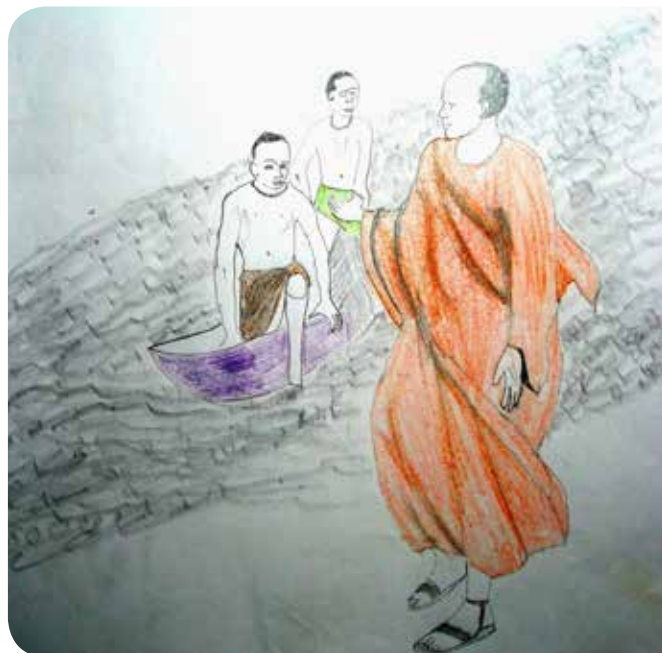
frater Christopher Akunga CMM (Kenia)

"Peace" (vrede).

David en Goliath
(1 Samuel 17).

"Kom, volg Mij; Ik zal u vissers van mensen maken"
(Markus 1,17; Matteus 4,19).

Jezus wast de voeten van zijn leerlingen
(Johannes 13,3-5).

"Laat de kinderen tot mij komen"
(Lucas 18,16; Marcus 10,14; Matteus 19,14).

Bloem.

"Wie zijn tong in toom houdt..."
(Spreuken 21:23).

Frater Christopher Akunga CMM.

ROND JOANNES ZWIJSEN

TWAALF VINCENTIUSBEELDEN

In 1848 bestelt Monseigneur Zwijsen twaalf Vincentiusbeelden bij een atelier voor kerkelijke kunst in Lille. Hij neemt er meteen maar twaalf, omdat hij de beelden voor een goede prijs kan krijgen. Het zijn niet de enige Vincentiusbeelden die in deze jaren de congregaties van Zwijsen binnenkomen. In 1850 koopt hij twee grotere beelden in Amsterdam en in 1860 komt een levensgrote Vincentius van Mayer in München (dit beeld staat nu in het fratermuseum in Tilburg). Als in 1851 de nieuwe kapel van het Moederhuis van de fraters wordt ingewijd, op de feestdag van Sint Vincentius, staat er een groot nieuw beeld vervaardigd door de Utrechtse beeldhouwer en fotograaf Edouard Georges, een prominent katholiek kunstenaar die een van de oprichters is van de Utrechtse Vincentiusvereniging. Het is niet bekend hoe het beeld er precies heeft uitgezien, want bij een van de volgende verbouwingen is het verdwenen. Maar waarschijnlijk droeg ook deze Vincentius een vondeling op de arm en keek hij het kind liefdevol aan.

Vincent de Paul was in de eerste helft van de negentiende eeuw in heel Europa een populaire heilige. Veel katholieken – en trouwens ook protestanten – bewonderden zijn werk voor de armen. Ze herkenden zich in het idee van een kerk die naar buiten trad en zich het lot van de minderbedeelden in de samenleving aantrok. De kunstenaars in die tijd beeldden Vincentius niet meer uit als prediker van het evangelie, zoals in de eeuw ervoor, maar als een man die kinderen redde en persoonlijk in de armen nam. Het feit dat Vincentius persoonlijk kinderen van de straat had opgeraapt en een nieuw leven gaf, sprak iedereen aan.

Zwijsens bewondering voor Vincentius sloot dus aan bij de geest van de tijd. Hij ging wel verder dan veel anderen in zijn navolging van de Franse heilige. Niet voor niets werd hij in 1842, bij zijn bisschopswijding, door enkele goede Tilburgse vrienden met een mengeling van bewondering en plagerij als 'de Vincentius van Tilburg' aangeduid. De aandacht voor de heilige Vincentius was voor Zwijsen echter

Beeld van Vincent de Paul in het Generaalat van de fraters.

niet zomaar een devotie. Zwijsen wilde Vincentius' werkwijze *concreet* navolgen. Dat betekende dat zijn congregaties een maatschappij-betrokken en actief karakter moesten hebben, gericht op de uitvoering van liefdedwerken, in een geest van eenvoud en radicaliteit, barmhartigheid en broederschap. De Vincentiusbeelden in de frater- en zusterhuizen waren een aansporing om dit steeds voor ogen te houden in het dagelijks doen en laten.

Gebaseerd op de geschiedschrijving van de Fraters CMM door Charles van Leeuwen (Valkhof Pers, verwacht oktober 2019).

GEWONE MENSEN MET EEN STERK GELOOF

In de Goede Week van april 2019 gingen de fraters Lukas Betekeneng en Rosario de Jesus Martins samen met vier jongeren van de ambassadors WWB op pad in Espinosa, Noord-Minas. Ze gingen de wijken in en brachten de week door met de lokale bevolking. Het evenement was georganiseerd door de CRB (Conferentie van Religieuzen in Brazilië) van de deelstaat Minas Gerais.

Ambassador Victor Francisco Lara Santos verbleef in Pernambuco. Hij vond het een groot voorrecht om het woord van God te mogen delen in zo'n levendige gemeenschap. "Ik heb veel geleerd van de lokale bevolking en genoten van de culturele rijkdom van de regio. Het was geweldig omdat ik de oproep van paus Franciscus in Panama (tijdens de Wereldjongerendagen in januari 2019) kon uitdragen naar de inwoners van die regio." Franciscus zei daar: "Voel dat je een zending hebt en wordt er verliefd op."

De ambassadors Thaís Vitória Gonçalves Silva en Josiany Thamara Alves Souza gingen naar Mingu. Thaís leerde er "om Christus in de ander te zien. Ik luisterde naar hun verhalen, leerde nieuwe gebruiken en leerde deze mensen van Mingu kennen als mensen die ontzettend krachtig zijn en sterk zijn in hun geloof. Ik heb meer ontvangen dan ik kon geven!"

Ook ambassador Josiany vond het verrijkend om als missionaris de wijk in te gaan. "De gemeenschap is eenvoudig, maar de mensen zijn zo gastvrij. We luisterden, en we spraken samen over God. God kiest niet per se de mensen die al bekwaam zijn, maar Hij stelt de uitverkorenen in staat om Zijn boodschap over te brengen aan anderen. Dus ook al ben ik een leek, ik weet nu dat ik er op uit kan trekken om de boodschap van Christus te delen met anderen."

Frater Rosario de Jesus Martins verbleef in Santada. "Ik heb geleerd dat we altijd trots moeten zijn op wat we hebben", zegt hij. "Ik ontmoette eenvoudige mensen die in moeilijke omstandigheden leven, zoals droogte

Ambassadors Josiany en Thaís met een groep kinderen in Mingu, Brazilië.

en hitte, en politiek onrecht, maar ze zijn zo vol geluk. In een gesprek met een 82-jarige heer vertelde hij me dat de wereld veel veranderd is en dat het er in zijn ogen niet gemakkelijker op wordt, maar ze geven nooit op en verliezen nooit hun hoop op betere dagen, want, zo zei hij me, 'God is altijd goed en zal ons nooit in de steek laten. Laten we doen wat we kunnen en Hij zal het voltooien.' Dat was misschien wel een van de meest waardevolle lessen die ik in mijn leven heb geleerd. Hij toonde me een puur geloof en dat heeft volgens mij de kracht om bergen te verplaatsen."

frater Rosario de Jesus Martins CMM (Brazilië)

GENERAAL KAPITTEL 2020

Van maandag 18 mei tot en met vrijdag 5 juni 2020 zal het volgende generaal kapittel worden gehouden, in het generaalaat van de Fraters CMM in Tilburg.

De kapittelzaal in het Generaalaat van de Fraters CMM te Tilburg.

Het generaal kapittel is het hoogste gezag in de congregatie, en wordt gevormd door vertegenwoordigers van de gehele congregatie. Het is de taak van het generaal kapittel om het erfgoed van de congregatie te bewaren, aangepaste vernieuwing te bevorderen, zaken van groot belang voor de congregatie te behartigen en regelingen vast te stellen die voor de gehele congregatie gelden. Ook wordt tijdens het generaal kapittel het nieuwe generaal bestuur gekozen. De ambtstermijn van het huidige generaal bestuur loopt af in juni 2020.

Het motto van het generaal kapittel 2020 zal zijn: "Geroepen als barmhartige broeders, moedig en vreugdevol in de wereld van vandaag."

FRATERS IN TILBURGS TIJDSCHRIFT

Eerder dit jaar verscheen een editie van het tijdschrift *Tilburg. Tijdschrift voor geschiedenis, monumenten en cultuur* (Jaargang 37, april 2019, nr. 1) die geheel in het teken staat van de geschiedenis van de fraters. Het nummer bevat bijdragen van diverse auteurs. Studiesecretaris Charles van Leeuwen vertelt het verhaal van de fraters door een aantal speciale momenten uit hun geschiedenis voor het voetlicht te brengen. Archivaris Rien Vissers schrijft over het bijzondere congregationele archief. Joost van Hest, erfgoedexpert van het Catharijneconvent Utrecht, levert een bijdrage over de inventarisatie van het cultuurgood van de fraters. Van de hand van Ton de Jong en Jeroen Ketelaars is er een artikel over de unieke Caraïbische fotocollectie van de fraters. Sjak Rutten, gepromoveerd op een biografie over frater Caesarius Mommers, vertelt wat er zo bijzonder was – en is – aan de leesmethode van Mommers. Ten slotte laat Ronald Peeters zien op welke plekken in Tilburg de geschiedenis van de fraters ook in het straatbeeld nog steeds 'te lezen' is.

Losse nummers zijn verkrijgbaar in de Tilburgse boekhandels (à €5,50).

Tilburg. Tijdschrift voor geschiedenis, monumenten en cultuur. Jaargang 37, april 2019, nr. 1.

barmhartigheid

broederschap

eenvoud

godsvertrouwen

Voel je je geroepen?

Wij verwelkomen nieuwe fraters
en anderen die zich met ons willen verbinden.

FRATER

EUGENIUS (P.J.) VAN DONGEN

Frater Eugenius werd geboren in Gilze-Rijen (NL) op 29 november 1923 en werd lid van de Congregatie van de Fraters van O.L.V. Moeder van Barmhartigheid te Tilburg op 29 augustus 1945. Hij legde zijn professie voor het leven af op 15 augustus 1950. Hij overleed in het Virga Jesse Ziekenhuis in Hasselt. Op 18 maart 2019 werd hij naar zijn laatste rustplaats gebracht, te midden van zijn medebroeders die hem voorgingen.

Eugenius volgde een opleiding op de handelsschool St. Denis in Tilburg en werkte enkele jaren op de gemeente-administratie. Na de Tweede Wereldoorlog meldde hij zich aan bij de fraters, waar hij aan zijn opleiding als religieus begon. Hij behaalde in 1948 zijn onderwijzersdiploma en werd leerkracht op lagere scholen te Tilburg en Goirle. Jaren later behaalde hij het diploma hoofdakte en werd hij hoofd van de St. Thomas Lagere School te Goirle. De congregatie vroeg hem om, dienend als overste van de gemeenschap in Goirle, aandacht te schenken aan het wel en wee van de fraters aldaar. Toen die gemeenschap in 1995 werd opgeheven, verhuisde frater Eugenius naar Tilburg waar hij tijdelijk overste werd van de gemeenschap aan de Kruisvaardersstraat. In die tijd was hij ook lid van het provinciaal bestuur van de fraters in Nederland. Door omstandigheden genoodzaakt verhuisde frater Eugenius in 2012 naar de gemeenschap van de fraters in Zonhoven, waar hij broederlijk opgenomen werd. Samen met de andere fraters nam hij in 2013 zijn intrek in het zorgcentrum 'Het Dorpvel' aan de Kleine Hemmenweg. Op hoge leeftijd heeft frater Eugenius zijn leven uit handen moeten geven aan zijn Barmhartige God.

LEZERSENQUÊTE

Bij de vorige editie van Fraters CMM ontving u een enquête. We kregen veel respons, waarvoor dank! Omdat de Engelstalige en Indonesische uitgaven van Fraters CMM iets later worden gepubliceerd dan de Nederlandstalige versie, en dus ook de inzendingen van de enquêtes in die talen later binnenkomen, zijn nog niet alle resultaten verwerkt. In nr. 3 van dit jaar verwachten we u er iets meer over te kunnen vertellen. Dan worden ook de winnaars van het boek Barmhartige Liefde van Wim Verschuren bekendgemaakt.

FRATER

FRANSISKUS UWEUBUN

Fransiskus werd op 27 maart 1964 geboren in Ohoiwang op het eiland Groot-Kei (Molukken). Op 1 juni 1986 trad hij in de Congregatie van de Fraters van O.L.V. Moeder van Barmhartigheid te Tomohon, Indonesië. In Medan legde hij op 24 april 1994 zijn professie voor het leven af. Hij stierf in de vroege ochtend van 10 mei 2019 in het Gunung Maria Ziekenhuis te Tomohon en werd op 11 mei, na een liturgische viering, naar zijn laatste rustplaats gebracht te midden van zijn overleden medebroeders op het fraterkerkhof te Tomohon.

Na het afleggen van zijn eerste professie in 1988 werd frater Frans gevraagd de verpleegkundige-opleiding te volgen. Na het behalen van zijn diploma werkte hij als verpleegkundige in Pematang Siantar, Ambon, Makale en Ge'tengan. Hij specialiseerde zich in Medan en Makassar, waardoor hij als gekwalificeerd leraar anderen kon opleiden dienstbaar te zijn voor de zieke medemens. In 2017 moest hij al zijn werk neerleggen omdat zijn eigen gezondheid hem in de steek liet. Frater Frans is binnen de congregatie bekend als iemand die een speciale vorm van humor bezat. Daarnaast kon hij vrij kritisch zijn naar anderen. Enkele keren werd hij gevraagd overste of plaatsvervangend overste van een gemeenschap te zijn. Met zijn talenten heeft hij getracht daar inhoud en vorm aan te geven. Naar menselijke maatstaven is frater Frans veel te vroeg van ons heen gegaan. De laatste twee jaren van zijn leven werd hij broederlijk verzorgd in het noviciaat te Tomohon. In het Paasmysterie heeft de Heer ons laten zien dat de dood het einde niet is. Mag frater Frans nu Gods liefde in al haar volheid ervaren.

FRATER

MART (J.M.) KROEZEN

Mart werd geboren op 4 februari 1936 in de gemeente Deurne en trad op 29 augustus 1955 in de Congregatie van de Fraters van O.L.V. Moeder van Barmhartigheid te Tilburg. Hij overleed in de gemeenschap van Joannes Zwijsen te Tilburg op 13 februari 2019. Na een liturgische uitvaart werd hij op 18 februari 2019 naar zijn laatste rustplaats gebracht bij zijn overleden medebroeders op het Landgoed Steenwijk te Vught.

Frater Mart werkte vroeger bij Uitgeverij Zwijsen in Tilburg. Naast het werk met offset kreeg hij er de belangrijke taak als corrector. Hij werkte heel secuur en toen hij ander werk kreeg binnen de congregatie bleef de uitgeverij hem vragen correctiewerk te verrichten. We herinneren ons frater Mart allemaal als een loper. Zo liep hij o.a. zeven maal de Nijmeegse Vierdaagse en nam hij deel aan diverse Kennedymarsen. Bij al die tochten genoot hij van de natuur. Hij liep er niet zomaar aan voorbij. Hij sprak enthousiast over de zonsopkomst, het fluiten van vogels in de ochtenduren, de schoonheid van de Mergellandroute. Was frater Mart op die manier dicht bij zijn Schepper? De afgelopen jaren ging zijn fysieke toestand achteruit. Hij sprak daar heel open over. Steeds benadrukte hij dat de natuur haar gang mocht gaan. Kijkend naar frater Mart weten we ons uitgenodigd om na te denken over het mysterie van leven en dood, over het dóór lopen ook als het tegenzit. Na een levenstocht van 83 jaren over onze aarde heeft frater Mart zijn finish bereikt. We geloven dat aan die levensfinish God hem stond op te wachten. Nu mag frater Mart genieten van de Liefde die geen einde kent.

Frater Wilfridus Bria
op het eiland Kei Kecil.

KLEINE DINGEN UIT EEN GROOT HART

Barmhartigheid en broederschap zijn de twee kernbegrippen in het charisma van de Fraters CMM. Mooie woorden. Maar wat komt daarvan tot uitdrukking in het gewone dagelijks leven van fraters? Dat wordt belicht in deze rubriek 'Zie mijn mensen'. Frater Wilfridus Bria vertelt over zijn werk als missionaris op de Kei-eilanden.

De Kei-eilanden zijn misschien niet te zien op de wereldkaart, en het is slechts een stipje op de kaart van Indonesië. Het ligt in het oostelijke deel en behoort tot een eilandengroep in de Molukken die in Melanesië ligt. De meest bekende eilanden zijn Kei Besar (grote Kei) en Kei Kecil (kleine Kei).

In 2016, na het afronden van mijn studie aan de universiteit, werd ik overgeplaatst naar de gemeenschap in Langgur, op het kleine Kei-eiland. Ik nam het apostolaat over van wijlen frater Placidus Siagian, die veertig dagen voor mijn aankomst was overleden. Frater Placidus was echt een mens die leefde voor anderen. De mensen hielden veel van hem. Dat was ook te zien tijdens zijn begrafenis. Duizenden mensen namen deel aan de laatste processie van de gemeenschap naar de begraafplaats.

Een week na mijn aankomst begon ik met lesgeven op de middelbare school waar frater Placidus bijna tien jaar had gewerkt. Het lesgeven is mijn passie geworden sinds ik mijn eerste professie deed. Na schooltijd gaf ik extra Engelse les aan basisschoolleerlingen. Veel leerlingen kwamen naar het huis van de fraters om Engelse les te krijgen. Ze kwamen er ook om te lezen omdat we een kleine bibliotheek hebben met kinder- en jeugdboeken.

Als gemeenschap met slechts twee leden is het moeilijk om grote dingen te doen. Maar we hebben gedaan wat we konden doen. Van 's morgens tot 's middags werkten we op school. Daarnaast waren we actief in de parochie: we verzorgden gebedsdiensten en we waren betrokken bij vele andere diensten van de kerk, zoals jeugdwerk, het geven van orgellessen en we namen ook deel aan het parochiekoor. Elke zondag gingen we naar de kleine gemeenschappen in en rondom de dorpen. Elke zondag bezocht ik zo drie tot vijf gemeenschappen in verschillende dorpen. Het was soms vermoeiend, maar ik deed het heel graag.

Wanneer je iets wil betekenen voor een ander betekent dat niet per se dat je grote dingen moet doen. Kleine dingen doen vanuit een groot hart kan anderen geluk brengen. Wat we deden waren slechts kleine dingen, maar de mensen voelden zich gesteund. Onze aanwezigheid gaf hen de moed om te geloven dat we samen met anderen Gods Koninkrijk in deze wereld kunnen opbouwen.

frater Wilfridus Bria CMM (Indonesië)

**JOANNES ZWIJSEN WILDE DAT ZIJN VOLGELINGEN,
MET ALS VOORBEELD VINCENTIUS A PAULO,
GOD ZOUDEN DIENEN IN DE MEDEMENS.**

(uit de leefregel van de Fraters CMM)